
Kyrkomötet Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2012:2

Ersättning för kyrkliga handlingar

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2012:32 som föreslår att ersättning för kyrkliga handlingar ska utredas och att ett heltäckande förslag till reglering ska överlämnas till nästa års kyrkomöte. Utskottet föreslår avslag på motionen. Utskottet menar att en enkätundersökning har gjorts under innevarande år som inte gav stöd för några väsentliga förändringar av nuvarande regler, därtill kommer att nuvarande regler har verkat under relativt kort tid. Dessutom välkomnar utskottet kyrkostyrelsens initiativ till att en översyn av clearingsystemet ska göras som en del i översynen av utjämnningssystemet.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:32.

Motionens förslag

Motion 2012:32 av Sven Kragh och Sten Elmberg, Ersättning för kyrkliga handlingar

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till 2013 års kyrkomöte återkomma med ett heltäckande förslag i fråga om ”Ersättning för kyrkliga handlingar”.

Bakgrund

Bestämmelser om avgifter för kyrkliga handlingar finns i 42 kap. i kyrkoordningen. I 17 kap. 16 a § regleras om arvode för kyrkliga handlingar och där framgår att det för utförande av en kyrklig handling inte är tillåtet för en präst att uppbära arvode eller ekonomisk ersättning från någon annan än en församling i Svenska kyrkan.

Nuvarande kyrkoordningsreglering avseende ersättning för kyrkliga handlingar har sin grund i den av kyrkostyrelsen tillsatta utredningen om clearing för kyrkliga handlingar som överlämnade sitt betänkande *Ersättning för kyrkliga handlingar* (SKU 2009:3) i november 2009. De ändringar som föranleddes av utredningen trädde i kraft den 1 januari 2011 (se KsSkr 2010:5 och EE 2010:9).

Kyrkomötet har under senare år behandlat ett flertal motioner om clearing för kyrkliga handlingar. Vid förra årets kyrkomöte behandlade detta utskott i betänkande EE 2011:2 sex motioner som rörde ersättning för kyrkliga handlingar. Utskottet föreslog avslag på samtliga motioner, men påpekade att en översyn av clearingsystemet i sin helhet borde ske så snart de övergripande strukturfrågorna har behandlats av kyrkomötet. Kyrkomötet beslöt i likhet med utskottets förslag att motionerna skulle avslås, men biföll ett under överläggningen framlagt yrkande

att en utvärdering om ersättning för kyrkliga handlingar skulle ske skyndsamt av kyrkostyrelsen, att kyrkostyrelsen skulle lämna förslag till ändring i kyrkoordningen om det var motiverat och att en utvärdering av clearingsystemet också borde ske snarast.

Av kyrkostyrelsens skrivelse *Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2011*, KsSkr 2012:2, framgår i Bilaga 2 att en utvärdering om ersättning för kyrkliga handlingar har gjorts genom att tre enkäter har gått ut; en till alla kyrkoherdar, en till 500 präster som inte är anställda i en församling och en till stiftens jurister. Kyrkostyrelsen konstaterade vid sitt sammanträde den 6 mars 2012 att enkätresultatet inte gav stöd för att göra några mer genomgripande förändringar av nu gällande reglering. Kyrkostyrelsen beslutade dock, utifrån inkomna enkätsvar, att när förrättningsförsamlingen betalar reseersättning till en präst som man har förordnat särskilt, ska församlingen ha rätt att i sin tur debitera den enskilde för denna kostnad. Styrelsen bedömde att det för en sådan ordning inte skulle krävas någon ändring i kyrkoordningen. Vidare beslöt kyrkostyrelsen att ge generalsekreteraren i uppdrag att se över clearingbeloppen under året. Ett arbete i den delen har påbörjats inom kyrkokansliet och kyrkostyrelsen kommer under hösten att besluta om de clearingbelopp som ska gälla fr.o.m. den 1 januari 2013.

Av uppdragen från förra årets kyrkomöte till kyrkostyrelsen återstår utvärderingen av clearingsystemet i dess helhet. I ovan nämnda skrivelse anger kyrkostyrelsen att utvärderingen troligen kommer att ske som en del i översynen av utjämningsystemet.

I den tidigare nämnda clearingutredningen fördes ett resonemang om det skulle vara möjligt att, istället för nuvarande modell, låta ersättningar för kyrkliga handlingar bli en del av utjämningsystemet. Utredningen noterade att det i så fall måste göras en noggrann analys med överväganden av hela utjämningsystemet (s. 84 i SKU 2009:3).

Som utskottet har erfarit behandlade kyrkostyrelsen vid sitt sammanträde den 24 september frågan om en översyn av clearingsystemet. Kyrkostyrelsen ställde sig bakom arbetsutskott förslaget om att en utvärdering av clearingsystemet i dess helhet ska genomföras som en del i den aviserade översynen av utjämningsystemet, förutsatt att årets kyrkomötesbeslut inte föranleder något annat.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:32.

Ekonomi- och egendomsutskottet anser i likhet med motionärerna att det är angeläget att så långt som möjligt tillgodose medlemmarnas önskemål om att kunna välja förrättningsförsamling för de kyrkliga handlingarna och att kunna välja den präst som ska utföra handlingarna. Utskottet menar dock att nuvarande reglering i det närmaste tillgodoser dessa önskemål. Motionärerna framhåller att det i vissa lägen kan vara svårt för en präst att få utföra en kyrklig handling i den församling medlemmarna önskar. Det är inte tillåtet för en präst att uppbära arvode eller ekonomisk ersättning från annan än en församling. Detta medför att den församling där den kyrkliga handlingen ska äga rum måste förordna prästen för det speciella tillfället för att prästen ska få betalt för uppdraget. Det har dock visat sig att vissa församlingar prioriterar egna präster och att de därför inte är så villiga att förordna andra präster. Enligt utskottets mening torde det emellertid inte föreligga något som hindrar prästen från att utan betalning utföra den kyrkliga handlingen.

Utskottet noterar att dessa frågor behandlades av förra årets kyrkomöte och att en enkätundersökning har genomförts under innevarande år i enlighet med kyrkomötets beslut. Förutom oklarheterna i samband med ersättning för resor, gav enkätresultatet inte stöd för några akuta behov av förändringar av nuvarande reglering. Som en följd av enkätsvaren beslutade kyrkostyrelsen att förrätningsförsamlingen kan debitera enskilda för resekostnader för förordnade präster. Utskottet välkomnar beslutet och klargörandet om ersättning för resor.

Med hänsyn till nämnda enkätresultat, och till att nuvarande reglering trädde i kraft den 1 januari i fjol, menar utskottet att det är för tidigt att redan nu göra en total utvärdering av hela systemet. Nuvarande reglering måste få tid att verka.

Slutligen ser utskottet med tacksamhet på det faktum att kyrkostyrelsen har tagit initiativ till att en utvärdering av clearingsystemet i dess helhet ska genomföras till år 2016 som en del i den aviserade översynen av utjämningsystemet. Nuvarande clearingsystem med stora mängder fakturor som skickas mellan församlingarna, även om det sker elektroniskt, ter sig enligt utskottets uppfattning lite gammalmodigt och kanske inte så kostnadseffektivt. Med hänsyn till de beröringspunkter som finns mellan clearingsystemet och utjämningsystemet välkomnar alltså utskottet att det tas ett helhetsgrepp avseende clearingsystemet tillsammans med utjämningsystemet.

Mot denna bakgrund föreslår utskottet att motionen ska avslås.

Uppsala den 27 september 2012

På Ekonomi- och egendomsutskottets vägnar

Gusten Rolandsson, ordförande

Lena Källgren Rommel, sekreterare

Beslutande: Gusten Rolandsson, ordförande, Ingrid Karlsson, Sigvard Olsson, Gun Eriksson, Tommy Eriksson, Mats Johansson Flygg, Stefan Caplan, Marcus Bernhardsson, Jan G Nilsson, Sten Persson, Gerd Gullberg Johnson, Peter Bernövall, Gunvor Torstensson, Birgit Friggebo och Claes Björndahl.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Titti Ådén, Magnus Nilsson, Sven-Erik Bodén, Bengt Säberg, Carina Håkansson, Åke Löfstrand, Ragnhild Bertius, Bertil Persson, Gunnar Pettersson, Jan Friheden, Dan Sarkar och Mats Lindström.

Biskop Per Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.